

Hyvinvointitoimialan talousarviovalmistelu vuodelle 2021 ja suunnitteluvuosille 2021-2024

5028/02.02.02/2020

Hyvoltk 07.10.2020 § 90

Valmistelija: hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, puh. 050 071 7310, varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, puh. 050 593 9649, koulutusjohtaja Pia Helander, puh. 050 556 5934, hyvinvointipäällikkö Kirsi Mäkilä, puh. 044 797 8577, virikkeellinen elämä -palvelualuejohtaja Anne Hottola puh.050 595 1427, taloussuunnittelija Hannele Mäsonen, puh. 044 7694384, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Kaupunginhallitus on antanut toimialoille ohjeen vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelman laadintaan.

Talousarvion laadintaohjeen mukaan talousarvioesitys sisältää tavoitteet, toiminnan riskit ja tunnusluvut. Toiminnalliset tavoitteet perustuvat hyväksytyyn strategiaan. Ohjeen mukaan menojen ja tulojen muutokset tulee eritellä ja perustella.

Hyvinvointilautakunta piti toimialan talousarvioesityksestä ja talouden suunnittelusta iltakoulun 29.9.2020. Lautakuntien tulee jättää esityksensä 9.10 mennessä. Kaupunginhallituksen käsittely tapahtuu 26.10. Valtuuston käsittely on 23.11.2020.

Merkittävimmät muutokset hyvinvointitoimialan talousarvioesityksessä talousarviovuoteen 2020 nähden ovat seuraavat:

1. Palveluverkko

- Sinilähde -talo otetaan käyttöön 1.3.2021.
- Heinolan lukio otetaan käyttöön 1.8.2021 ja samalla nuorisopalvelut muuttaa lukion yhteyteen.
- Kirkonkylän koulun Lusin toimipisteen toiminta alkaa 1.8.2021.
- Kailas -talon rakentaminen alkaa.
- Kirkonkylän päiväkotikoulu -kiinteistön suunnittelu käynnistyy.
- Sisäilmatilanteen takia Kailaan päiväkodin toiminta (ei esiopetus) hajaantuu 1.8.2021 Rainioon, Jyränköön ja Elämänkaaritaloon.

2. Virikkeellinen elämä

- Monitoimitalojen (Sinilähde, Heinolan lukio) alkaa, kaupunkilaisten harrastusmahdollisuudet sekä yhdistysten toimintamahdollisuudet paranevat
- Perhepuiston /Liikenneleikkipuisto käynnistyy vanhan linja-autoaseman alueella
- Heinolan harrastemalli laajenee yhteistyöhön Suomen Urheiluopiston ja Haaga-Helian amk:n kanssa

- Ikääntyneiden päivätoiminta käynnistyy hyvinvointitoimialalla uudella yhteistyömallilla usean eri toimijan kesken (Jyränkölä, srk)

Talousarvioesityksen mukainen, valtuustoon nähden sitova, hyvinvointitoimialan toimintakate vuonna 2021 on 25 938 400€. Vuoden 2020 tilinpäätösennusteeseen verrattuna vaikutus toimintakatteeseen on - 917 000€.

Hyvinvointitoimialan talousarvioluvut (käyttötalous + investoinnit), valtuuston sitovat tavoitteet ja tärkeimmät riskit on esitetty liitteenä.

Hyvinvointilautakunnan Teams- työtilassa on talousarviosuunnitelma vuosille 2021-2024.

Hyvinvointitoimialan palvelujohtajat ja taloussuunnittelija ovat kokouksessa läsnä keskustelun aikana.

Hyvinvointijohtajan (PH) ehdotus:

Hyvinvointilautakunta

1. hyväksyy omalta osaltaan käyttötalouden ja investointien talousarvioesityksen, toiminnalliset tavoitteet, tunnusluvut ja riskiarvion vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelmat vuosille 2021-2024.
2. päättää esittää kaupunginhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi toimialansa talousarvioesityksen, tavoitteet ja riskiarvion vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelmat vuosille 2021-2024.

Päätös:

Jäsen Qvintus saapui tämän asian käsittelyn aikana

1. Jäsen Väli-Torala esitti jäsen Kasurisen kannattamana, että Lusin koulua ja Lusissa toimivaa päiväkotiryhmää ei käynnistetä syksyllä 2021, vaan lapset siirtyvät Kirkonkylän kouluun ja Kettukallion päiväkotiin. Näin ollen myös niihin varatut määrärahat poistetaan opetus- ja koulutuspalveluiden sekä varhaiskasvatuksen budjetista.

Lisäksi hän esitti, että kaikki tämän kanssa ristiriidassa olevat maininnat koulun korjauksesta ja jatkosta poistetaan talousarvioesityksestä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyn keskustelun kuluessa jäsen Väli-Torala on tehnyt hyvinvointijohtajan ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä niin, että ne, jotka kannattavat hyvinvointijohtajan ehdotusta, äänestävät Jaa, ja ne, jotka kannattavat jäsen Väli-Toralan tekemää esitystä äänestävät Ei. Äänestysmenettelyehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin
2 Jaa-ääntä (Qvintus ja Rautkoski) ja
7 Ei-ääntä (Heinonen, Kasurinen, Pohjankoski, Rehumäki-Kauhainen, Salminen, Väli-Torala ja Huvinen)

Puheenjohtaja totesi hyvinvointilautakunnan äänin 7 vastaan 2 hyväksyneen jäsen Väli-Toralan tekemän esityksen asiassa.

2. Hyvinvointilautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti kohdan 1 muutos huomioiden.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Sähköposti kaupunginhallitus
hallinto- ja kehitysjohtaja
talousjohtaja
varhaiskasvatusjohtaja
koulutusjohtaja
virikkeellinen elämä -palvelualuejohtaja
hyvinvointipäällikkö

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otetun otteen oikeaksi todistaa XXXX

Heinolassa 25.1.2023

Hyvinvointilautakunnan toimiala

Sitova taso toimialan netto

	TP 2019	TA 2020	ESITYS LTK:LLE	TS 2022 1000e	TS 2023 1000e	TS 2024 1000e
TULOT	2 625 334	2 234 800	2 668 800	2 032	2 012	2 002
MENOT	-28 340 594	-29 090 200	-28 607 200	-27 820	-26 991	-26 564
NETTO	-25 715 260	-26 855 400	-25 938 400	-25 788	-24 979	-24 562

Tuloslaskelma, nettositovuus

	TP 2019	TA 2020 +muutokset	ESITYS LTK:LLE	TS 2022 1000e	TS 2023 1000e	TS 2024 1000e	Kasvu%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	711 602	601 500	808 800	680	680	680	34,50
Maksutuotot	1 177 955	1 170 900	1 173 900	1 149	1 139	1 129	0,30
Tuet ja avustukset	632 035	388 400	587 600	100	85	85	51,30
Vuokratuotot	97 848	71 900	98 500	103	108	108	37,00
Muut toimintatuotot	5 894	2 100	0	0	0	0	-100,00
Toimintatuotot	2 625 334	2 234 800	2 668 800	2 032	2 012	2 002	19,40
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-18 162 757	-18 252 600	-18 324 300	-17 744	-17 523	-17 307	0,40
Palvelujen ostot	-5 190 014	-5 479 100	-5 270 100	-5 350	-5 184	-5 127	-3,80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-567 928	-633 200	-580 700	-729	-563	-481	-8,30
Avustukset	-803 719	-915 200	-864 900	-861	-851	-851	-5,50
Vuokratulut	-3 552 244	-3 778 600	-3 539 500	-3 116	-2 850	-2 778	-6,30
Muut toimintakulut	-63 085	-31 500	-27 700	-20	-20	-20	-12,10
Toimintakulut	-28 339 747	-29 090 200	-28 607 200	-27 820	-26 991	-26 564	-1,70
TOIMINTAKATE	-25 714 413	-26 855 400	-25 938 400	-25 788	-24 979	-24 562	-3,40
Rahoitustuotot ja -kulut	-848	0	0	0	0	0	0,00
VUOSIKATE	-25 715 260	-26 855 400	-25 938 400	-25 788	-24 979	-24 562	-3,40
Poistot ja arvonalentumiset	-1 709 672	-1 904 100	-475 200	-557	-522	-223	-75,00
TILIKAUDEN TULOS	-27 424 932	-28 759 500	-26 413 600	-26 345	-25 501	-24 785	-8,20

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointipalveluiden kokonaistavoitteena on asukkaiden hyvinvointi ja kaupungin elinvoimaisuuden kehittyminen.

Hyvinvointipalveluiden toimiala vastaa kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden sekä museotoiminnan järjestämisestä. Hyvinvointipalvelut vastaa kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja heille järjestettävien palveluiden yhteensovittamisesta. Toimiala vastaa myös ennaltaehkäisevän päihdetyön tehtävistä.

Toimiala rakentuu varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen, virikkeellisen elämän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueista. Luottamusmiesshallinnosta vastaa hyvinvointilautakunta ja sen liikuntajaosto.

400 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue

Vastuuhenkilö: hyvinvointipäällikkö Kirsi Mäkilä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue käsittää oppilas- ja opiskelijahuollon sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintayksiköt. Toimintaa ohjaavat useat lait sekä paikalliset ja maakunnalliset ohjelmat.

Opiskeluhuolto on lakisääteistä ja sitä järjestetään kaikissa Heinolan kaupungin alueella toimivissa oppilaitoksissa. Yksiköitä ovat esi- ja perusopetuksen toimipisteet (138 +1435 oppilasta), Heinolan lukio (204 opisk.), Koulutuskeskus Salpaus (466 opisk.) sekä Suomen urheiluopisto (469 toisen asteen opisk.). Toiminta koostuu oppilaskohtaisesta tuesta (yksilöllinen opiskeluhuolto) ja oppilaitosyhteisöjen hyvinvoinnin lisäämisestä ja ongelmiin puuttumisesta (yhteisöllinen opiskeluhuolto). Opiskeluhuollon yksikön henkilöstöä ovat koulukuraattorit, vastaava kuraattori, koulupsykologit ja perhekuraattori.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkö käsittää kunnan lakisääteisen HYTE-työn (mm. kaupungin monialaisen hyvinvointityöryhmän toiminta ja hyvinvointikertomustyö) sekä maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan poikkihallinnollisesti kaikissa ikäryhmissä. Kotouttaminen kohdentuu pääasiassa kiintiöpakolaisten ja myönteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden maahanmuuttajien tukeen. Kotoutumista edistetään tiiviissä yhteistyössä mm. sosiaalipalveluiden, seurakuntien, Päijät-Hämeen Alipin ja Jyränkölän Kotouttamo -verkoston kanssa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön henkilöstö muodostuu hyvinvointipäälliköstä ja maahanmuuttokoordinaattorista.

410 Opetus- ja koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja Pia Helander

Opetus- ja koulutuspalvelut vastaa perus- ja lukiokoulutuksen sekä musiikkiopetuksen (Taiteen perusopetus, musiikki) järjestämisestä. Tehtäviin kuuluvat myös Heinolassa tapahtuvan 2. asteen koulutuksen yhteistyön (Heinolan lukio, Koulutuskeskus Salpaus, Suomen urheiluopisto) edistäminen sekä Heinolassa annettavan ammatillisen koulutuksen edunvalvonta.

Koulutus järjestetään omana palveluna lukuun ottamatta vaativaa erityistä tukea tarvitsevien perusopetuksen oppilaiden opetusta. Oppilas- ja opiskeluhoollon asiantuntijapalvelut (peruskoulu, lukio) järjestetään Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -palvelualueen toimesta. Oppilasruokailu, kiinteistöjen hoito, siivous sekä vahtimestaripalvelut ostetaan sisäisenä palveluna kaupungin Tekniikkatoimialalta.

Muu koulutus muodostuu Heinolan kansalaisopiston tuesta, kuvataidekoulun (Taiteen perusopetus, kuvataide) avustuksista sekä Päijät-Hämeen kesäyliopiston jäsenmaksusta.

420 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Kunnallinen varhaiskasvatus sisältää seuraavat muodot: päiväkoti, esiopetus, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Heinolassa on viisi varhaiskasvatusaluetta. Lasten huoltajilla on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuspaikan vaihtoehtona lasten kotihoidon tuki tai yksityisen hoidon tuki, jolloin lapsen hoitaja on kunnan hyväksymä yksityinen palveluntuottaja, jonka toimintaa kunta valvoo.

430 Virikkeellinen elämä – palvelualue

Vastuuhenkilö: palvelualuejohtaja Anne Hottola

Virikkeellinen elämän palvelualue vastaa kirjasto-, liikunta-, museo- ja nuorisopalveluiden tuottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös avustusten jakaminen kolmannen sektorin toimijoille.

Toimintaympäristön muutokset ja näiden vaikutus strategiaan

400 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue

Hallitusohjelmaan on kirjattuna opiskeluhuollon henkilöstön sitovat mitoitukset koskien 2. asteen oppilaitoksia. Toteutuessaan tämä lisää oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstöä. Sote-uudistuksessa oleva linjaus koulupsykologien ja -kuraattoripalveluiden keskittämisestä maakunnallisesti tulee toteutuessaan vaikuttamaan palvelualueen toimintaan.

410 Opetus- ja koulutuspalvelut

Suunnittelukaudella 2021-2024 perusopetuksen oppilasmäärä laskee noin 8%. Oppilasmäärän lasku kohdistuu suunnittelukaudella peruskoulun alakouluihin (6-7 henkilöä), josta se kumuloituu seuraavina vuosina yläkouluun. Henkilöstömäärää vähennetään suhteessa oppilasmäärään ja opetusryhmäkokoihin.

Palveluverkko uudistuu suunnittelukaudella siten, että Sinilähde-talo otetaan käyttöön 1.3.2021 alkaen, uusi lukio ja korjattu Lusin kouluyksikkö otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen. Lusin 1.-2. lk:n toimintayksikkö lakkaa, kun Kirkonkylän koulun remontti on valmistunut. Rakennushankkeista Kailas-talo valmistuu syksyllä 2022, jolloin voidaan luopua Salpauksen, Tommola-talon ja Kailaan koulun pihalla olevista väistötiloista.

420 Varhaiskasvatuspalvelut

Suunnittelukaudella 2021-2024 varhaiskasvatuspalvelun käyttäjien määrä vähenee arviolta 20%. Tämän muutoksen takia henkilöstömäärää vähennetään suhteessa lapsimäärään (suunnittelukaudella yhteensä 14 henkilötyövuotta). Lapsimäärän vähentyessä myös asiakasmaksutuotot pienenevät.

Asiakasmaksutuottoja vähentää hallitusohjelmaan suunniteltu varhaiskasvatusmaksujen alentaminen sekä yhteiskunnallinen tilanne. Asiakasmaksutuottojen kertymän vähenemistä kompensoidaan luopumalla kesäkuun harkinnanvaraisesta maksuhyvityksestä 1.1.2021 alkaen.

Palveluverkko uudistuu suunnittelukaudella siten, että Sinilähde-talo otetaan käyttöön 1.3.2021 alkaen. Sisäilmaongelmien vuoksi luovutaan Kailaan varhaiskasvatuksen tiloista 1.8.2021 alkaen esiopetuksen jäädessä ko. tiloihin. Kettukallion päiväkoti, mukaan lukien Lusin päiväkotiryhmä ja esiopetus, siirtyvät Kirkonkylän koulu-päiväkoti -rakennukseen remontin valmistuttua. Kailas-talo valmistuu syksyllä 2022. Mikäli yksiköiden aukioloajat halutaan pitää asiakkaiden tarpeiden mukaisina, tulee Jyrängön päiväkodista luopua 1.8.2023 alkaen ja Rainion päiväkodista 1.8.2024 alkaen.

430 Virikkeellinen elämä

Koko kirjastotalon monivuotinen remontointi, erityisesti ilmanvaihdon korjaaminen on saatava käyntiin. Kun kirjaston tilat remontoidaan ja aikuisosasto saa uuden ilmeen, kirjastosta tulee kaupunkilaisten olohuone. Heinolan lukion / monitoimitalon valmistuessa nuorisopalvelut siirtyvät lukion kanssa samoihin tiloihin. Samalla kaupunkilaisten harrastusmahdollisuudet paranevat ja yhdistystoimijoiden tila-asteet ratkaistaan. Vanhan linja-autoaseman muokkaaminen perhepuistoksi jatkuu.

Heinolan harrastemalli kehittyy seurojen ja kaupungin monialaisena yhteistyönä ja laajenee Suomen urheiluopiston ja Haaga-Helian ammattikorkeakoulun kanssa siten, että toimintaa liitetään kiinteämmin opiskelijoiden rooli sekä seurantatutkimus. Ikäihmisten avoin päivätoiminta on siirtynyt sosiaali- ja terveystoimesta hyvinvointitoimialalle. Uusi toimintamalli rakennetaan yhdessä mm Jyränkölän Setlementin ja seurakunnan kanssa.

Strategiset tavoitteet

HYVINVOINNIN KASVU

Valtuusto: Hyvinvointi lisääntyy

Hyvinvointilautakunta: Kaupunkilaisten virikkeellinen elämä vahvistuu

Valtuusto: Kasvu tapahtuu kestävästi

Hyvinvointilautakunta: Ennaltaehkäisevä, varhainen tuki vahvistuu

UUDISTUVA TYÖ JA ASUMINEN

Valtuusto: Keskustan elinvoima kasvaa

Hyvinvointilautakunta: Vanhan linja-autoaseman alueelle syntyy vaiheittain vv 2021-2024 uusi Perhepuisto

Valtuusto: Nettomuutto kasvaa

Hyvinvointilautakunta: Vetovoimaiset palvelut, joissa lisääntyy tietotekniikan hyödyntäminen

TALOUDEN TASAPAINO

Valtuusto: Tilatehokkuus paranee

Hyvinvointilautakunta: Monitoimitalojen käyttöaste on hyvä.

Valtuusto: Nettomenojen kasvu on hallinnassa

Hyvinvointilautakunta: Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelut toteutetaan lapsi- ja oppilasmäärän mukaisesti

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	Toteuma 2019	Ennuste 2020	Tavoite 2021
Varhaiskasvatus • €/asukas • €/ lapsi	378 7539	398 7931	396 9306
Perusopetus • €/ asukas • €/ oppilas	672 8385	700 9107	653 8828

Lukiokoulutus • €/asukas • €/ opiskelija	89 8306	94 8791	100 9389
Musiikkiopisto • €/ asukas • €/ opiskelija • €/ opetustunti	27 1378 50	28 1450 53	28 1438 53
Peruskoulun suorittaneiden osuus/ % 9.luokkalaisista	99	99	100
Virikkeellinen elämä nettokustannukset € / asukas	169	167	167
Virikkeellisen elämän (kirjasto, liikunta, nuoriso ja museo) toiminnan ryhmätoimintaan osallistuneet	383 995	350 000	400 000
Kirjaston lainausten määrä / tapahtumamäärät	256 000/123	220 000/50	260 000/80
Ulkopuolinen rahoitus /€ • Varhaiskasvatuspalv. • opetus- ja koulutuspalv. • Virikkeellinen elämä	19 506 265 500 166 047	146 505 378 995 128 000	199 299 300 000 60 000

Riskienhallinta

Tunnistettu riski	Riskin merkittävyys (1-3)	Riskin todennäköisyys (1-3)	Hallintakeino
Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus	1	1	Palkkaus Positiivinen työnantajakuva Paikkansa pitävä kaupunkikuva
Sijaisten saatavuus varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen	1	1	Soten kanssa yhteinen rekry-yksikkö

Poliittisten, pitkän aikavälin, päätösten viivästyminen palveluverkosta	1	2	Avoin ja faktat tunnistava keskustelu ja yhteinen näkemys tulevaisuuden todellisuudesta
Kirjaston tilakysymys	1	1	Kaupunki hankkii osake-enemmistön kiinteistöosakeyhtiöstä ja käynnistää vaiheittaisen peruskorjausprosessin

Riskin merkittävyys (1 erittäin merkittävä, -3 vähäinen)

Riskin todennäköisyys (1 erittäin todennäköinen -3 vähäinen)

INVESTOINNIT

	TP 2019	TA 2020	ESITYS LTK:LLE	TS 2022 1000e	TS 2023 1000e	TS 2024 1000e
HYVINVOINTI						
OPETUS JA KOULUTUS*						
MENOT	0	-79 000	-61 200	-85	-70	0
NETTO	0	-79 000	-61 200	-85	-70	0
VARHAISKASVATUS*						
MENOT	0	-25 000	0	-60	0	0
NETTO	0	-25 000	0	-60	0	0
VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ*						
MENOT	-45 839	-40 000	-50 000	-100	0	0
NETTO	-45 839	-40 000	-50 000	-100	0	0
HYVINVOINTI YHTEENSÄ						
MENOT	-45 839	-144 000	-111 200	-245	-70	0
NETTO	-45 839	-144 000	-111 200	-245	-70	0